

העולם הזה 10 מציג שאלות למנחם בגין, מנהיג העיקר - לפעול לפני שיהיה

וגזולה. אבל בעמוד הראשון בפני אוריינים רבים ובפני סכנות המאיימות על עצם קיומה, עליה לדעת לכלכל את מעשיה מן הבחינה ה"איסטרטגית". פיזור יזום של כוחותינו ב"שלש חזיתות יבשתיות הוא מסוכן ביותר, כפי שמסוכן יהיה גם הפיזור הכפול, יום בו אוריינו יתקיפנו בכל החזיתות. מיבצע הגשמה" בדרום פירוש, לדעתי, חיטול חזית ולא רק חיטול בסיס. ומאחר שהחמורה בסכנות הצפויה לנו, בגלל הסיבות הידועות לכל, היא ממצרים, יש, קודם כל, לחסל את החזית המצרית. לשם כך דרוש לנו מערך אופנסיבי (ביתר דיוק: אופנסיב-דפנסיבי) בדרום, ומערך דפנסיבי (ביתר דיוק: דפסר-ביאופנסיבי) בחזיתות האחרות. מבחינה זו, השיקול האיסטרטגי צריך לקבוע, ולא השיקול הטקטי, ואף לא השיקול "התגמולי".

אני רואה, אדוני העורך, כי התשובה לי שתי שאלותיך הראשונות נעשתה ארוכה כרצועת עזה. חוששני שלא נותר עזר לי הרבה זמן ולך לא נשאר הרבה מקום בש"ביל תשובותי לשאלותיך הנוספות. נעבור איפוא לשאלות אחרות.

2 בשבוע אחד אפשר להשיג בדרום הרבה

מותר לי להשיב: אני יודע? חיי שובי זמן "אורחיים" בנוגע למיבצעים צבאיים אין בהם ממש. תמהתי לקרוא פעם, מפי ש"רהחוק, הערכה, שלפיה יכול צבא ישראל להגיע במשך "שלושה שבועות" לי"רדן. אני סבור כי בהערכות כאלה ישנה מידה גדולה של קלות-דעת. בתנאים מסויימים, יכול צבא ישראל, למשל, להגיע לירדן בשלושה ימים ובתנאים אחרים אולי לא יגיע אליו בשלושה חדשים. הדבר תלוי ב"תכנון ובביצוע, ואם מותר לי לומר משפט בנאלי מאד, הרי הוא תלוי במקצת גם ב"אוייב.

לשאלתך הקונקרטית אין איפוא בפי אלא תשובה כללית. אם להסתמך על הודעתו ה"מסמכת" של דובר הצבא אחרי מיבצע חאן יוניס, אפשר להניח — אם התנאים לא י"ש" תנו בינתיים מיסודם — כי במשך שבועה ימים ושבעה לילות יכול צבא ישראל להשיג בדרום הרבה.

3 השטח הוא שיקבע לנו גבול של זמן

תנאים מדיניים אינם קבועים; המדיניות מסוגלת לשנותם. אך כל מיבצע צבאי שלנו יהיה קרוב לוודאי מוגבל בזמן, לאו דווקא מחמת "התנאים המדיניים העזר למי"ם", אלא בגלל השטח המוצמצם, שהוא גורם קבוע.

4 הצבא המצרי משתדל להתחמק מקרב הכרעה

אצ"ר, שאינו כסיל, נוקט ב"תמרן ההינתקות" כל אימת שאנו משיבים על התקפות-גרילה של שילחיו בפשיטות. פעם והיסוג, הוא נוהג כך, כדי להרויח את הזמן הדרוש לו, להדרכת חייליו בנשק ה"סובייטי" החדש. השיקול האיסטרטגי שלו: הכנת הסתערות-השמד על ישראל.

אבל אם נשחרר את כל רצועת עזה מחיל-הכיבוש המצרי, אין להניח, כי נוצר יוכל לנקוט שוב בתמרן ההינתקות. יש יסוד ל-

כדי לעזור לקוראים לקבוע את עמדתם העצמאית לגבי השאלה הגדולה של מלחמה או שלום, החליטה המערכת להביא לפני קוראיה את דעותיהם של הנציגים העיקריים של שתי הדעות היריבות. דובר התנועה הראשון אליו פנתה המערכת היה מר מנחם בגין, יושב-ראש תנועת-החרות, לו הציג "העולם הזה" את 10 השאלות הבאות:

האם אדוני הוא בעד מלחמה מונעת נגד מצריים? ומה ההבדל בין מלחמה מונעת לבין מיבצעי הגשמה, כפי שנדרשו על-ידי אדוני בהזדמנויות שונות?

בנתונים הקיימים, ולאור הצורך להבטיח גם את שאר חזיתות המדינה, מהו — לפי הערכת אדוני — גבול ההישגים הצבאיים המתקבלים על הדעת, שצה"ל יכול להגשימם תוך תקופה של שבוע ימים?

האם — לדעת אדוני — מיבצע צבאי יזום של צה"ל יהיה בלתי-מוגבל בזמנו, או שהנתונים הפוליטיים העולמיים יציבו לו גבול של זמן?

מהי — לדעת אדוני — המטרה הנכונה האמיתית למיבצע צבאי יזום: כיבוש רצועת-עזה או השמדת הכוח המצרי?

האם כדאי — לדעת אדוני — מיבצע צבאי גם במקרה שיוגרם רק לכיבוש הרצועה, אך לא יפגע פגיעה רצינית בצבא המצרי, ולא יגרם להפוגה או לשביתת-נשק?

האם סביר אדוני כי אפשר להשיג באמצעים צבאיים גירדא פתרון סופי לבעיית היחסים בין ישראל ועמי ערב? אם לא, מה הם האמצעים שיש להפעילם, וכיצד ישולבו עם המיבצע הצבאי?

כיצד ינהגו — לדעת אדוני — שאר ארצות ערב בשעת התקפה צבאית ישראלית על עזה?

כיצד ינהגו — לדעת אדוני — המעצמות העולמיות הגדולות במקרה זה?

האם מוכנה תנועת-החרות להצטרף מייד, ודלא תנאים נוספים, לקואליציה לאומית של כל המפלגות, מזכר מק"י, לשם ביצוע המיבצע הצבאי?

האם יש צורך — לדעת אדוני — להנהיג מייד משטר של צנע, פיקוח כלכלי ומלווה-חובה לשם ביצוע המשימה הצבאית?

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

1 מבצע צבאי מדי לחיטול חזית הדרום

המדיניות, כשטח המדיניות, אינו חדשות. השמעת אותן לפני שנים, גם מעל עמודי העולם הזה. ביצוען או היה הר"ב יותר קל מהגשמתן היום. בעוד חדשים מספר, ובוודאי בעוד שנים מספר, יהיה הר"ב יותר קשה לפרוץ ממבוי הדמים, מכפי שהדבר ניתן להיעשות היום.

עצתי לאומה: לסלק את הפולש המצרי מאדמת ארץ-ישראל.

האם מבצע זה הינו אפשרי מן הבחינה הצבאית?

כדי להשיב לשאלה זו, אמסור את רשות הדיבור לאחד מדובריו של צבא ישראל, אחרי פעולת-התגמול" בחאן יוניס הודיעה סוכנות רוטרס, כי דובר צבא ישראלי מסר לה את ההערכה הבאה:

"יכולנו, עד אור הבוקר, לכבוש את כל רצועת עזה".

הדובר של צבאנו לא גילה, מה היה הכוח, שפעל נגד תחנת המשטרה בחאן יוניס. במקומו לא אוכל לעשות זאת. אבל יכולני לומר, מתוך ידיעה, ולא מתוך השערה גרידא, כי היה זה, באופן יחסי, כוח קטן. ואם כוח זה היה מסוגל, בלחימה שהיתה נמשכת מספר שעות נוספות (מחצות עד אור הבוקר) לשחרר את כל הרצועה הכבושה, פירוש הדבר, שהמיבצע הינו, מבחינה צבאית, אפשרי לחלוטין.

בתנאים מדיניים וצבאיים מיוחדים, (כגון, ניתוק התחבורה בין מצרים ובין עזה על ידי הברטים כימי פארוק, או ריב נגיב-נצאר, או שימוש בגורם האפתעה, כמו בליל חאן יוניס, ועוד) אפשר היה לחסל את בסיס התוקפנות המסוכן הזה, אולי אף בלי אב"ד דות, או עם אבידות מעטות, ובוודאי בפחות אבדות, מאלו הקשורות בפשיטת התוקפניות מאותו בסיס ובפשיטות התגמול הנגדיות שלנו.

ריני מניח, כי כל איש שיחי, השומע את העצה האיסטרטגית הזאת, שאלה אחת מרחפת על שפתותיו: ומה על 200 אלף הפליטים?

חובה עלי להשיב לשאלה אילמת זו. והנה תשובתי:

אין ברצועת עזה 200 אלף בורחים ערביים, כפי שאין תשע מאות אלף בורחים באזורים אחרים, אם של ארץ-ישראל ואם של ארצות אחרות. הערבים מסמכים את האומדנים ה"אלה על מספר המנות הניתן ל"פליטים" על ידי סוכנות א"ם. זוהי אסמכתא דמיליטית.

זכורני, כי אפילו בבית הסוהר הסובייטי, אשר מתענגותיו נהנית בימים עברו, היינו מקבלים מספר מנות גדול יותר ממספר ה"אסירים" בתא, בוודאי, לא אגלה לך סוד, אדוני העורך, אם אומר, כי המשטר בבית הסוהר הסובייטי הוא קפדני למדי, ובאשר ל"מנות" אולי אין קפדני ממנו, ובכל זאת, דעו האסירים איך שהוא להסתדר" אפילו עם מחלקי המנות של ה"ק. ו. ד.

בורחים ערביים אינם אסירים. ו"מחלקי המנות שלהם אינם סוהרים סובייטיים, אלא שילחי א"ם. אפשר, איפוא, לתאר מהו היחס, או חוסר היחס, בין מספר המנות לבין מספר הפיות במחנותיהם. מפי איש, הקרוב לחוגי הממשלה, שמעתה, כי על פי האומדן נמצאים ברצועת עזה לא יותר, ואולי אף פחות, מ-80 אלף בורחים. כמובן, שזוהי בעייה לא קלה. כל בעיותינו

מלחמה, המתבטא גם בשפיכות דמים מתמדת, יוצא הצד המותקף למיבצע צבאי, (לא של תגמול, לא של "פגע והיסוג", אלא של "קום שחרר והישאר") אין זו לא "מלחמה מונעת" ולא "מלחמה יזומה", אלא מיבצע, שתכליתו המעשית היא לשים קץ למלחמה המוכרזת, הקיימת והמשתוללת, ומשמעותה המוסרית היא התגוננות. אלו הן אבחנות מדיניות ומוסריות חשובות מאד, וצר לי על שעזוניהם ושרים בישראל מסייעים, אם מתוך חוסר-התבוננות ואם מתוך עודף "אק" טיביוס", לתעמולת אוריינו ותומכיהם ב"חוק-לארץ, בדברם על תכניות למלחמה "מור" נעת" או "יזומה", או על אפשרות של מל-חמות מסוג זה.

מבחינה צבאית, ההבדל בין "מלחמה מור" נעת ובין "מיבצעי הגשמה" (הנבדלים ממב"צעי "תגמול") אף הוא מהותי מאד. יכולנו עד עתה, ועודנו יכולים, לא להיגרר למלחמה בבת אחת בכל החזיתות, אשר תבוא עלינו — אם עד אז לא נפעל — כיוזמת אוריינו ביום שאינו רחוק עוד, בו כוחם הצבאי יעלה על כוחנו. לו המלצתי על מה שקרוי "מלחמה מונעת", הייתי צריך להציע לשלוח את צבאנו לכל שלושת הכיתות בעת ובעונה אחת.

אין ספק בלבי, כי מבחינה מוסרית היה הדבר מוצדק לחלוטין, כי המדובר הוא לא בכיבוש "אדמות זרים" (בניגוד לדברי חילול-השם וההיסטוריה של ראש-הממשלה ושר-הבטחון) אלא בשחרור אדמת-אבות כבושה

הן קשות. אבל עלינו תמיד לבחור בין שתי אפשרויות קשות. אני סובר כי יחד עם ה"שטח, אפשר לקבל לישראל את הערבים הנמצאים בו. הברירה האחרת היא: לא רק קיום בסיס תוקפנות-דמים של האוייב, אלא הקמתה של דיוויזיה ערבית נוספת (על פי הפוטנציאל הצבאי המקובל: 10 אחוז מן האוכלוסיה) שתצויד בנשק הציני, או ה"בריטי, או האמריקאי, או הצרפתי או ה"שחייצי, או הספרדי, הזורם מכל עבר למח"סניו של נאצר. את הברירה העומדת בפנינו אפשר, איפוא, לנסח כך: ישראל בלי רצועת עזה, ובה ערבים עם נשק — או ישראל עם רצועת-עזה, ובה ערבים בלי נשק. יש לב" חזר באפשרות השנייה.

רואה אני, כי הסטייה "הפליטית" מן ה"נושא העיקרי התארכה במקצת. עמך, אדוני העורך, הסליחה: אבל אולי אין זו "סטייה", אלא חלק בלתי-נפרד מן הנושא העיקרי.

ועתה הרשה נא לי לעמוד על המונח "מל-חמה מונעת". אומר מיד: הריני שולל את המונח הזה תכלית השלילה. ולא בגלל מה שאפשר אולי לכוונת "טרמינולוגיה", אלא משום שמונחים מסולפים מעקמים עובדות פשוטות.

מלחמה מונעת תיתכן רק בין מדינות, שביניהן קיים שלום. אין שלום בינינו ובין אוריינו, הטוענים בגלוי, כי ביניהם ובין ישראל קיים מצב מלחמה. אם במצב